ถาม - ตอบปัญหา
พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

โดย กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖

Q&A

ถาม - ตอบปัญหา
พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

โดย
กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖

คำนำ

ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นมา แม้ว่าจะยังไม่มีการเปลี่ยนโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นปรับเป็นพินัยในทันที แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหลายหน่วยงานได้ศึกษาพระราชบัญญัตินี้เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการบังคับใช้กฎหมาย และได้สอบถามข้อสงสัยมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นจำนวนมาก กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยจึงได้ทำการรวบรวมคำถามและคำตอบดังกล่าวไว้ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

๑. หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับเป็นพินัย (มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๘) ๑
๒. หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐) ๒
๓. อายุความและระยะเวลาบังคับชำระค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒) ๔
๔. การรายงานการสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๓) ๕
๕. เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๔) ๖
๖. การพิจารณาคดีความผิดทางพินัยในกรณีต่าง ๆ (มาตรา ๑๕ ถึงมาตรา ๑๘) ๙
๗. การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน
(มาตรา ๑๙ และกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง
การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖) ๑๒
๘. การสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑) ๑๖
๙. ขั้นตอนหลังการสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๓ ถึงมาตรา ๒๗) ๑๙
๑๐. การดำเนินคดีในชั้นศาล (มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙) ๒๐
๑๑. การบังคับชำระค่าปรับ (มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๒) ๒๑
๑๒. การยุติคดีพินัย (มาตรา ๓๓) ๒๒
๑๓. การบันทึกประวัติ (มาตรา ๓๔) ๒๓
๑๔. การชำระค่าปรับ (มาตรา ๓๕) ๒๕
๑๕. การออกอนุบัญญัติ (มาตรา ๓๗) ๒๗
๑๖. คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย (มาตรา ๓๘) ๒๘
๑๗. ข้อยกเว้นการเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๑) ๒๙
๑๘. การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๓) ๓๐
๑๙. การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๕) ๓๑
๒๐. การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๗) ๓๒
๒๑. บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ๓๓

๑ หลักเกณฑ์ทั่วไป เกี่ยวกับการปรับเป็นพินัย (มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๘)

คำถามที่ ๑ การปรับเป็นพินัยคืออะไร

การปรับเป็นพินัย คือ มาตรการในการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่ร้ายแรง ต้องชำระเงินจำนวนไม่เกินที่กฎหมายกำหนด โดยพิจารณาจากผลกระทบต่อสังคม พฤติกรรมของผู้กระทำความผิด ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับ และสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ การปรับเป็นพินัยไม่ใช่โทษทางอาญา และไม่ใช่การกระทำทางปกครอง หรือคำสั่งทางปกครอง

คำถามที่ ๒ การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใด ต้องดำเนินการอย่างไร

โดยหลักแล้วการแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้แก่บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้แก่บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เว้นแต่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น *(มาตรา ๖)*

คำถามที่ ๓ การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่

ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นมีสิทธิยื่นคำร้อง คำชี้แจง หรือคำแก้ข้อกล่าวหา รวมทั้งปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร ให้กับหน่วยงานของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ดำเนินการติดต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นนั้น จะดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ต่อเมื่อผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลนั้นยินยอมหรือร้องขอ *(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๔)*

คำถามที่ ๔ ในการดำเนินการปรับเป็นพินัย หากผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้ จะสามารถขยายระยะเวลาได้หรือไม่

หากผู้ถูกกล่าวหาไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งได้ เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น เช่น ผู้ถูกกล่าวหาเจ็บป่วยรุนแรง ผู้ถูกกล่าวหาคนนั้นอาจมีคำขอขยายระยะเวลาภายในสิบห้าวันนับแต่พฤติการณ์เช่นว่านั้นสิ้นสุดลงได้ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ *(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๕)*

๒ หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐)

คำถามที่ ๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยอย่างไร

ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง)

(๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัยและพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

(๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ทั้งนี้ ในการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๑) เพื่อกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยในเบื้องต้น จากนั้นจึงพิจารณาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๙ (๒) ถึง (๔) ประกอบ เพื่อใช้เป็นเหตุในการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัย จำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาท หรือไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมิให้นำความใน (๒) คือ ผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัยมาใช้บังคับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพื่อยังชีพของตนและครอบครัว *(มาตรา ๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖ และข้อ ๘)*

คำถามที่ ๒ ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยขอผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ผ่อนชำระอย่างไร

ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะอนุญาตให้มีการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยได้ต่อเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ โดยต้องพิจารณาฐานะการเงิน รายได้ และภาระหนี้สินของผู้กระทำความผิดเป็นพินัยประกอบด้วย แต่หากผู้กระทำความผิดทางพินัยมีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจไม่อนุญาตให้ผ่อนชำระก็ได้ *(มาตรา ๙ วรรคสอง และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง)*

คำถามที่ ๓ มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยอย่างไร

การกำหนดจำนวนเงินและระยะเวลาในการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ให้พิจารณาจากจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ประกอบกับฐานะการเงิน รายได้ และภาระหนี้สิน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้กระทำความผิดทางพินัยและครอบครัว ทั้งนี้ การผ่อนชำระต้องเสร็จสิ้นก่อนขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน *(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๗ วรรคสอง)*

คำถามที่ ๔ ถ้ามีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยแล้ว ผู้รับคำสั่งสามารถขอลดค่าปรับต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้หรือไม่ หรือจะขอลดในชั้นใดได้บ้าง

การขอลดค่าปรับเป็นพินัยต้องขอลดในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือในชั้นศาล โดยต้องแสดงหลักฐานประกอบการขอลดค่าปรับก่อนเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่ง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งปรับเป็นพินัย หากไม่มีการยื่นคำร้องในชั้นการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้รับคำสั่งสามารถยื่นคำร้องได้อีกครั้งในชั้นการพิจารณาของศาล *(มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓)*

คำถามที่ ๕ มีแนวทางในการพิจารณาอนุญาตให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือไม่ อย่างไร

อำนาจในการสั่งให้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับเป็นพินัยเป็นอำนาจของศาล ซึ่งมาตรา ๑๐ ให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสั่งให้ผู้นั้นทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับตามความในมาตรา ๓๐/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การสั่งของศาลตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม *(มาตรา ๑๐)*

๓ อายุความและระยะเวลาบังคับชำระค่าปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒)

คำถามที่ ๑ คดีความผิดทางพินัยมีอายุความหรือไม่ อย่างไร

ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น *(มาตรา ๑๑)*

คำถามที่ ๒ มีกำหนดระยะเวลาในการบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุด ให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือไม่ อย่างไร

การบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุดให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัยต้องดำเนินการภายในห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว *(มาตรา ๑๒)*

๔ การรายงานการสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๓)

คำถามที่ ๑ มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบหรือไม่ อย่างไร

เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจัดทำรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงปริมาณคดีความผิดทางพินัย *(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง)*

คำถามที่ ๒ การจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องระบุข้อมูลใดบ้าง

การจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยต้องระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย

(๒) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย

(๓) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓

(๔) จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล

(๕) จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัยและจำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา

(๖) จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ

(๗) จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งกำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๐ โดยแยกคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง คือ กรณีที่กระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต และตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง คือ กรณีที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย

(๘) ข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยกำหนด

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวให้แยกตามประเภทของฐานความผิด และการจัดทำข้อมูลให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถประมวลผลได้

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙ วรรคสอง)

๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย (มาตรา ๑๔)

คำถามที่ ๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่คนใดหรือระดับใด

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยจะเป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดเป็นพินัยกำหนดไว้ แต่ถ้ากฎหมายเฉพาะซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ได้กำหนดไว้ ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้น

(๒) มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่า

ทั้งนี้ ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราค่าปรับอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ในการปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน *(มาตรา ๑๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง)*

คำถามที่ ๒ ถ้าในปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบแล้ว สามารถให้คณะกรรมการเปรียบเทียบทำหน้าที่ออกคำสั่งปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับมีอำนาจเปรียบเทียบโทษอาญาและองค์ประกอบของคณะกรรมการส่วนใหญ่จะประกอบด้วยตำรวจและพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาโทษอาญาตามที่กฎหมายกำหนด แต่โดยที่มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดให้การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา โดยประสงค์ให้ตำรวจและพนักงานอัยการรับผิดชอบคดีอาญาซึ่งโดยสภาพมีความร้ายแรงกว่า ประกอบกับกรรมการเปรียบเทียบไม่อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่จะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้โดยอัตโนมัติ ด้วยเหตุนี้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายในบัญชี ๑ จึงต้องออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้นให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย *(มาตรา ๑๔)*

คำถามที่ ๓ การออกคำสั่งปรับเป็นพินัยสามารถมอบอำนาจได้หรือไม่

ผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ และกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่ได้กำหนดไว้ต้องเป็นผู้ซึ่งรัฐมนตรีผู้รักษาการกฎหมายนั้นประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย จึงเป็นอำนาจเฉพาะตัว ไม่สามารถมอบอำนาจได้ ดังนั้น หากหน่วยงานประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย สามารถเสนอรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่ามีอำนาจปรับเป็นพินัยได้

คำถามที่ ๔ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายมีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานอื่นให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกระทรวงของตนได้หรือไม่

กรณีที่มีเจ้าหน้าที่ในสังกัดหน่วยงานอื่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายด้วย รัฐมนตรีซึ่งรักษาการตามกฎหมายนั้นย่อมมีอำนาจประกาศกำหนดให้บุคคลนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้ แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ได้สังกัดหน่วยงานในกระทรวงหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงตน *(บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๖๖))*

คำถามที่ ๕ กรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย แต่ได้มีการโอนบรรดาหน้าที่และอำนาจไปตามการปรับโครงสร้างในการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว รัฐมนตรีดังกล่าวยังคงมีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมายไว้โดยชัดเจนหรือมีกฎหมายกำหนดให้โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจของผู้รักษาการคนเดิมไปเป็นของผู้รักษาการคนใหม่ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือที่รับโอนหน้าที่และอำนาจนั้น ย่อมเป็นผู้มีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔ แต่หากเป็นเพียงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโอนอำนาจเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการไปเป็นของหน่วยงานใหม่ รัฐมนตรีตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้รักษาการยังคงเป็นรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย *(บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๖๖))*

คำถามที่ ๖ กรณีที่รัฐมนตรีหลายกระทรวงเป็นผู้รักษาการร่วมกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดจะเป็นผู้มีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย

ในกรณีที่กฎหมายฉบับใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายหลายคน การพิจารณาว่ารัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายคนใดเป็นผู้มีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย ต้องพิจารณาบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้รักษาการตามกฎหมายแต่ละฉบับประกอบด้วย กล่าวคือ

(๑) กรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่และอำนาจของรัฐมนตรีรักษาการไว้เป็นการเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายของแต่ละกระทรวงย่อมต้องรับผิดชอบและมีหน้าที่ต้องดำเนินการในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการในแต่ละกระทรวง

(๒) กรณีที่รัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการร่วมกันโดยไม่มีบทบัญญัติให้รับผิดชอบรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหนึ่งต้องดำเนินการร่วมกันกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่น โดยในการประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยต้องหารือและลงนามร่วมกัน *(บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๖๖))*

คำถามที่ ๗ ถ้าไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย จะใช้เกณฑ์การเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดรัฐมนตรีผู้มีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

กรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดผู้รักษาการไว้หรือกำหนดผู้รักษาการในบางเรื่อง เช่น พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาการตามบทบัญญัติในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด แต่ในส่วนของสมาคมและมูลนิธิไม่มีการกำหนดผู้รักษาการไว้ในหมวด ๒ ความผิดเกี่ยวกับสมาคมและมูลนิธิและในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและการกำกับดูแลสมาคมและมูลนิธิ ตลอดจนการแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมาตรา ๑๐๙ และมาตรา ๑๓๖ ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามบทบัญญัติในส่วนนี้ กรณีนี้จึงต้องถือว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดตามบทบัญญัติที่เป็นสภาพบังคับของความผิดเกี่ยวกับสมาคมและมูลนิธิ

อนึ่ง การพิจารณาประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยเป็นคนละกรณีกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ *(บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ (เรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๖๖))*

คำถามที่ ๘ การประกาศแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือไม่

มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้การประกาศแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา *(มาตรา ๓๗)*

คำถามที่ ๙ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายตามบัญชี ๒ ต้องเสนอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หรือไม่

การเปลี่ยนความผิดที่มีโทษอาญาของกฎหมายตามบัญชี ๒ ให้เป็นความผิดทางพินัย ต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกาเสียก่อน ดังนั้น เมื่อยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกา จึงยังไม่ต้องออกประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย อย่างไรก็ดี พึงต้องระวังว่า หากมีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อแก้ไขโทษทางอาญาเป็นปรับเป็นพินัยแล้ว แต่รัฐมนตรียังมิได้ประกาศเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือแก้ไขกฎหมายกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยจะส่งผลให้ไม่สามารถบังคับปรับเป็นพินัยได้

คำถามที่ ๑ กรณีการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท หากผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับเป็นพินัยในบทเบาแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถสั่งปรับเป็นพินัยในบทหนักได้หรือไม่

การกระทำความผิดที่เป็นกรรมเดียวแต่เป็นความผิดทางพินัยหลายบท โดยหลักแล้วจะต้องใช้กฎหมายบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดในการปรับผู้กระทำความผิดทางพินัย โดยจะต้องส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่กฎหมายกำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าเพื่อดำเนินการปรับเป็นพินัย แต่หากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการปรับเป็นพินัยในบทที่มีค่าปรับเป็นพินัยเบากว่า และผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในบทเบาแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถสั่งปรับเป็นพินัยในบทหนักได้อีก เนื่องจากหลักการสำคัญที่กำหนดให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำนั้นเป็นอันยุติเมื่อมีการชำระค่าปรับตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีคำสั่ง เพื่อไม่ให้มีการดำเนินคดีกับบุคคลนั้นในการกระทำความผิดเดียวกันหลายครั้งอันเนื่องมาจากการกระทำอย่างเดียวกัน เพราะแม้จะมีอัตราค่าปรับที่แตกต่างกัน แต่ก็เป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงเหมือนกัน ดังนั้น เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยในความผิดทางพินัยบทใดแล้ว กฎหมายจึงกำหนดให้ความผิดในบทอื่นเป็นอันยุติ *(มาตรา ๑๕)*

อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ของรัฐควรพิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบว่ากฎหมายที่ตนรับผิดชอบมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นหรือไม่ เพียงใด เพื่อให้กระบวนการเสร็จสิ้นไปในครั้งเดียวกัน นอกจากนี้เพื่อให้การปรับเป็นพินัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจทำความตกลงระหว่างกันเพื่อให้มีการประสานงานและมีการโอนเรื่องระหว่างกัน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ วรรคสอง เพื่อวางระเบียบการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐร่วมกันก็ได้

คำถามที่ ๒ กรณีการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดทางพินัยหลายบท หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทราบว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายอื่นที่มีอัตราโทษปรับที่สูงกว่าหากได้มีการปรับเป็นพินัยในความผิดที่มีค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องรับผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือไม่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทราบว่าการกระทำความผิดทางพินัยเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นซึ่งมีอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่า เนื่องจากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่ว่าความผิดทางพินัยนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นซึ่งมีอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงกว่าด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นย่อมไม่มีความผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา *(มาตรา ๑๕ วรรคสอง)*

คำถามที่ ๓ การที่มาตรา ๑๕ วรรคสาม บัญญัติว่าในกรณีที่ได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยและชำระค่าปรับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในความผิดทางพินัยบทใดบทหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเป็นบทที่กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดหรือไม่ ให้ความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำความผิดในบทอื่นเป็นอันยุตินั้น ถ้าผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับเพียงบางส่วน จะสามารถอ้างว่าความผิดทางพินัยสำหรับการกระทำนั้นเป็นอันยุติแล้วได้หรือไม่

การกำหนดให้ความผิดเป็นพินัยเป็นอันยุติตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม เป็นหลักการสำคัญที่กำหนดว่าหน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินคดีในการกระทำความผิดเดียวกันนั้นซ้ำได้อีกเมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนแล้ว แต่อย่างไรก็ดี ผู้กระทำความผิดยังคงมีหน้าที่ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยในส่วนที่ยังชำระไม่ครบสำหรับการกระทำความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยแล้ว โดยคดีความผิดที่ได้มีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยจะยุติเมื่อมีการชำระค่าปรับครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๓ (๑) *(มาตรา ๑๕ วรรคสาม และมาตรา ๓๓ (๑))*

คำถามที่ ๔ การกระทำกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดทางพินัยและความผิดอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการปรับเป็นพินัยหรือไม่ อย่างไร

เมื่อการกระทำกรรมเดียวเป็นทั้งความผิดอาญาและความผิดทางพินัย ให้ลงโทษอาญา เนื่องจากเป็นโทษที่หนักกว่า ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่บัญญัติว่า เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษผู้กระทำความผิด ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องระงับการดำเนินการปรับเป็นพินัย และแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปรับเป็นพินัยไปก่อนแล้ว การปรับเป็นพินัยดังกล่าวไม่เป็นการตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่จะดำเนินคดีอาญา เว้นแต่การกระทำความผิดอาญานั้น เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้และมีการชำระค่าปรับ คดีย่อมเป็นอันยุติ ไม่ว่าจะได้ชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว เนื่องจากความผิดอาญาที่กำหนดให้เปรียบเทียบได้มีลักษณะที่ไม่ร้ายแรงทำนองเดียวกับความผิดทางพินัย *(มาตรา ๑๖)*

คำถามที่ ๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้ทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยแล้ว ต่อมาศาลได้พิพากษาลงโทษทางอาญา จะต้องมีการกำหนดเปรียบเทียบวันเวลาที่ได้ทำงานบริการสังคมเป็นตัวเงินและคืนเงินดังกล่าวหรือมีการหักกลบกับโทษปรับทางอาญาหรือไม่ และในกรณีที่ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือจากการหักกลบค่าปรับเป็นพินัยกับโทษปรับทางอาญาจะต้องเรียกเงินค่าปรับเป็นพินัยที่ต้องคืนให้กับผู้กระทำความผิดจากหน่วยงานใด

การขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย และเมื่อได้ทำงานไปแล้ว ไม่ควรให้รัฐต้องชดใช้เงินคืน แต่ศาลสามารถนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมากำหนดโทษให้เหมาะสมได้ ส่วนกรณีที่ศาลในคดีอาญาสั่งให้คืนเงินที่เหลือจากการหักกลบค่าปรับเป็นพินัยกับโทษปรับทางอาญา หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายมีหน้าที่ตั้งงบประมาณเพื่อคืนเงินค่าปรับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓

คำถามที่ ๖ การปรับเป็นพินัยในกรณีความผิดทางพินัยหลายกรรม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยมาจากหลายหน่วยงาน จะมีหลักเกณฑ์การดำเนินการอย่างไร

หลักการปรับเป็นพินัยในกรณีความผิดทางพินัยหลายกรรมต่างกัน ให้ปรับเป็นพินัยทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ในกรณีที่ความผิดทางพินัยอยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างหน่วยงานกัน ให้เจ้าหน้าที่ปรับเป็นพินัยในความผิดที่อยู่ในอำนาจของตน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาในความผิดทางพินัยอื่นทราบเพื่อดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ดี นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือทำแทนกันในการดำเนินการปรับเป็นพินัย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปรับเป็นพินัยก็ได้ *(มาตรา ๑๗)*

คำถามที่ ๗ กรณีที่มีการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ซึ่งบางกรรมเป็นความผิดทางพินัยและบางกรรมเป็นความผิดอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินการเปรียบเทียบความผิดอาญาและความผิดทางพินัยไปพร้อมกันได้หรือไม่

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ซึ่งบางกรรมเป็นความผิดทางพินัยและบางกรรมเป็นความผิดอาญา เจ้าหน้าที่ของรัฐและพนักงานสอบสวนต่างมีอำนาจดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของตน ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่หน่วยงานใดได้รับเรื่องก่อน ให้ดำเนินการปรับเป็นพินัยหรือดำเนินคดีอาญาตามหน้าที่และอำนาจของตน แล้วแจ้งให้อีกหน่วยงานหนึ่งเพื่อดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินการปรับเป็นพินัย แล้วแต่กรณี ต่อไป *(มาตรา ๑๘)* สำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมีอำนาจทั้งเปรียบเทียบความผิดอาญา และเป็นผู้ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยด้วย เจ้าหน้าที่คนนั้นสามารถดำเนินการทั้งสองกระบวนการควบคู่กันได้

๗ การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน (มาตรา ๑๙ และกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐานและการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖)

คำถามที่ ๑ กรณีที่ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย หรือพยานเป็นเด็ก กระบวนการปรับเป็นพินัยต้องดำเนินการอย่างไร

การดำเนินการใด ๆ ในคดีความผิดทางพินัยที่มีบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีเป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ โดยให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ ความรับผิดในทางอาญา แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ ถึงมาตรา ๗๙ มาใช้บังคับแก่การปรับเป็นพินัยโดยอนุโลม *(มาตรา ๘ และกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๓)*

คำถามที่ ๒ กรณีที่มีการกล่าวหาเท็จว่ามีผู้กระทำความผิดทางพินัย ผู้กล่าวหาจะมีความผิดหรือต้องรับโทษหรือไม่

ผู้กล่าวหาอาจมีความผิดตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย

คำถามที่ ๓ กรณีที่มีคนแจ้งความต่อตำรวจว่ามีการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ตำรวจต้องดำเนินการอย่างไร

กรณีนี้ต้องพิจารณาก่อนว่า ตำรวจคนนั้นได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือไม่ ถ้าไม่ได้มีการประกาศให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตำรวจคนนั้นย่อมไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัย จึงต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้นพิจารณาดำเนินการปรับเป็นพินัยต่อไป แต่ถ้าตำรวจคนนั้นได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีอำนาจปรับเป็นพินัย ในกรณีนี้รวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย *(มาตรา ๒๔ และกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐานและการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๔)*

คำถามที่ ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคล หรือยึด อายัด หรือริบทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือไม่

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับกำหนดไว้เท่านั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มิได้ให้อำนาจเพิ่มเติมและมิได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคล หรือยึด อายัด หรือริบทรัพย์สิน

คำถามที่ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเป็นผู้แจ้งข้อกล่าวหาหรือออกคำสั่งปรับเป็นพินัย จำเป็นต้องมีความรู้ด้านกฎหมายหรือไม่

การเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการแจ้งข้อกล่าวหาและออกคำสั่งปรับเป็นพินัยนั้น ตามมาตรา ๑๔ ประกอบกับข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดไว้แล้วว่า ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ดังนั้น รัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ที่ตนจะประกาศตำแหน่งใดที่มีความเหมาะสมในการปรับเป็นพินัย โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักกฎหมาย ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถให้นิติกรช่วยดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นทางกฎหมายประกอบได้ (*มาตรา ๑๔ แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๕ (๒) และข้อ ๘ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๐*)

คำถามที่ ๖ กรณีมีการกระทำความผิดทางพินัยซึ่งหน้า แต่เป็นความผิดที่มีอัตราค่าปรับเป็นพินัยอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท กระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาตามกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ จะต้องดำเนินการตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

เงื่อนไขของกระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง นอกจากจะต้องเป็นกรณีความผิดซึ่งหน้า คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางพินัยหรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางพินัยแล้ว ยังมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยด้วย เมื่อความผิดซึ่งหน้าเป็นความผิดที่มีอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งการปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะ จึงไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น การแจ้งข้อกล่าวหากรณีนี้ต้องดำเนินการตามข้อ ๘ วรรคสอง คือ ต้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายเป็นผู้แจ้งข้อกล่าวหา และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน (กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๘)

คำถามที่ ๗ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางพินัยที่มีอัตราค่าปรับเป็นพินัยอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้แจ้งข้อกล่าวหาตามข้อ ๘ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ จะต้องแต่งตั้งองค์คณะก่อนการแจ้งข้อกล่าวหาหรือไม่

หากกฎหมายไม่ได้กำหนดขั้นตอนไว้เป็นพิเศษ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสามารถแจ้งข้อกล่าวหาก่อนแต่งตั้งองค์คณะได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติควรแต่งตั้งองค์คณะก่อน เพราะอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาเป็นกระบวนการที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ การให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้แจ้งข้อกล่าวหาจึงเป็นเพียงการอำนวยความสะดวกให้แก่องค์คณะที่ไม่ต้องลงนามในหนังสือแจ้งทุกคน *(กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๘)*

คำถามที่ ๘ การแจ้งข้อกล่าวหาสามารถกระทำด้วยวิธีการใดบ้าง และต้องมีรายละเอียดอย่างไร

โดยทั่วไปแล้วการแจ้งข้อกล่าวหาให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่กรณีความผิดซึ่งหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่อาจแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางพินัย และแจ้งสิทธิที่จะให้การ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วยวาจาก็ได้ ทั้งนี้ การแจ้งข้อกล่าวหาเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามแนวทางที่ระบุไว้ท้ายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

(๑) สถานที่ออกหนังสือ

(๒) วันที่ออกหนังสือ

(๓) ชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา

(๔) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย โดยอธิบายการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิด รวมทั้งวัน เวลา และสถานที่ที่กระทำความผิดและพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบข้อกล่าวหา (ถ้ามี)

(๕) ข้อกฎหมาย โดยระบุข้อกล่าวหา มาตราที่บัญญัติความผิดทางพินัย พร้อมทั้งอัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) ช่องทางการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา โดยให้ระบุสถานที่ในการจัดส่งหรือช่องทางติดต่อสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๗) สิทธิในการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๘) ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมาย แล้วแต่กรณี

(กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๘ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๓)

คำถามที่ ๙ ทนายความหรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนผู้ถูกกล่าวหาจะลงนามรับสารภาพแทนผู้กระทำผิดได้หรือไม่

การลงนามรับสารภาพมีลักษณะเป็นเรื่องเฉพาะตัว ทนายความหรือผู้ได้รับแต่งตั้งจึงไม่อาจทำแทนได้ ทำได้เพียงการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแทนเท่านั้น *(กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๐)*

คำถามที่ ๑๐ หากผู้ถูกกล่าวหาขอขยายระยะเวลาการส่งคำชี้แจงขอแก้ข้อกล่าวหา แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลา สามารถอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่

การพิจารณาอนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามข้อ ๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ถือว่าเป็นดุลพินิจโดยแท้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่า การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวงให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ไว้ จึงไม่สามารถอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ *(มาตรา ๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๕)*

ทนายความหรือผู้ได้รับแต่งตั้ง จะลงนามรับสารภาพแทน ผู้กระทำผิดไม่ได้ ทำได้เพียงการชี้แจงหรือ แก้ข้อกล่าวหาแทนเท่านั้น

๘ การสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๐ ถึงมาตรา ๒๑)

คำถามที่ ๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจออกคำสั่งปรับเป็นพินัย สามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นออกคำสั่งปรับเป็นพินัยแทนได้หรือไม่

เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจดำเนินการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย คือ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามมาตรา ๑๔ ประกอบกับข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่กำหนดว่าในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ดังนั้น เมื่อกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของผู้มีอำนาจออกคำสั่งปรับเป็นพินัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นอำนาจเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่สามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไปได้ *(มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๐ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๐)*

คำถามที่ ๒ ในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยขององค์คณะ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นองค์คณะสามารถงดออกเสียงได้หรือไม่

ในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งปรับเป็นพินัยในกรณีที่ต้องกระทำเป็นองค์คณะ หัวหน้าองค์คณะและองค์คณะทุกคนมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย จะงดออกเสียงมิได้ โดยหัวหน้าองค์คณะต้องถามองค์คณะที่เข้าร่วมพิจารณาทีละคน ให้ออกความเห็นและลงมติทุกประเด็นที่จะพิจารณาโดยให้หัวหน้าออกความเห็นและลงมติเป็นคนสุดท้าย การวินิจฉัยให้ถือตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่โดยพลันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าคะแนนเสียงยังเท่ากันอีก ให้ถือว่าองค์คณะมีมติในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหามากกว่าหรือเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาน้อยกว่า หากองค์คณะที่ร่วมพิจารณาผู้ใดไม่เห็นพ้องด้วยกับเสียงข้างมากมีสิทธิทำความเห็นแย้งแนบไว้ในสำนวน *(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๑)*

คำถามที่ ๓ กรอบระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการพิจารณาและออกคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำชี้แจงมาด้วยหรือมีการจัดส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหามาหลายครั้ง ระยะเวลา ๓๐ วัน จะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด

หลักการของการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการพิจารณาและออกคำสั่งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหานั้น ระยะเวลาดังกล่าวจะเริ่มนับเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมที่จะพิจารณามีคำสั่งแล้ว ดังนั้น เมื่อเป็นกรณีที่ไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำชี้แจงมาด้วย ระยะเวลา ๓๐ วัน จึงต้องเริ่มนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาการส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา ส่วนกรณีที่มีการจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำชี้แจงมาหลายครั้ง ก็ต้องนับจากครั้งสุดท้ายที่ถือว่าได้รับคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ อย่างไรก็ดี การส่งคำชี้แจงหลายครั้งต้องอยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ผู้นั้นต้องส่งคำชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาด้วย *(กฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๓)*

คำถามที่ ๔ คำสั่งปรับเป็นพินัยมีรูปแบบอย่างไร

คำสั่งปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามมาตรา ๒๑ ดังนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางพินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

นอกจากนี้ จะมีรายละเอียดตามแนวทางการทำคำสั่งปรับเป็นพินัยที่ระบุไว้ท้ายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วยก็ได้ *(มาตรา ๒๑ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ วรรคสอง)*

คำถามที่ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่

การแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อผู้อยู่ภายใต้คำสั่ง กฎหมายจึงกำหนดวิธีการแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยไว้อย่างชัดเจน โดยจะต้องทำคำสั่งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ ดังนั้น จึงไม่สามารถแจ้งคำสั่งปรับเป็นพินัยทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ *(มาตรา ๒๐)*

คำถามที่ ๖ ผู้ถูกกล่าวหาสามารถอุทธรณ์คำสั่งปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่า การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวงให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง ประกอบกับเมื่อพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำสั่งปรับเป็นพินัยไว้ จึงไม่สามารถอุทธรณ์คำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ *(มาตรา ๕)*

คำถามที่ ๗ มีกลไกหรือกระบวนการในการพิจารณาความถูกต้องและความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าของรัฐหรือไม่

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่เห็นด้วยกับคำสั่งปรับเป็นพินัย มีสิทธิที่จะไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยและให้พนักงานอัยการและศาลเป็นผู้ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ และหากเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจสั่งปรับเป็นพินัยโดยมิชอบสามารถใช้กลไกตามกฎหมายอาญาหรือการลงโทษทางวินัยในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๙ ขั้นตอนหลังการสั่งปรับเป็นพินัย (มาตรา ๒๓ ถึงมาตรา ๒๗)

คำถามที่ ๑ ขอทราบตัวอย่างกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง

กรณีมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ข้าราชการในสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล ต่อมารัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง โดยไม่ต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ หรือตัวอย่างกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีโดยมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เพื่อมีอำนาจฟ้องคดีหรือแก้ต่างคดีแรงงานให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย และเมื่อกระทรวงแรงงานแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ก็ให้มีอำนาจกระทำการได้จนคดีถึงที่สุด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓

คำถามที่ ๒ การดำเนินการในชั้นพนักงานอัยการ พนักงานอัยการสามารถกำหนดจำนวนเงินค่าปรับต่างจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้หรือไม่ หรือต้องชำระตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดเท่านั้น

พนักงานอัยการไม่สามารถกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้เป็นอย่างอื่นแตกต่างจากที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดได้ เนื่องจากบุคคลผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลเท่านั้นตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ส่วนพนักงานอัยการมีอำนาจพิจารณาว่าเห็นด้วยกับคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ถ้าเห็นด้วยก็ฟ้องศาล แต่ถ้าไม่เห็นด้วยก็สั่งไม่ฟ้อง ดังนั้น พนักงานอัยการจึงไม่สามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

๑๐ การดำเนินคดีในชั้นศาล (มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙)

คำถามที่ ๑ ในการฟ้องคดีความผิดทางพินัยควรฟ้องไปยังศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง

โดยที่การพิจารณาคดีความผิดทางพินัยนั้น กฎหมายกำหนดให้นำหลักการพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้โดยอนุโลม และศาลจะไม่ผูกพันกับกระบวนการทำคำสั่งปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งต่างจากการพิจารณาคดีของศาลปกครองที่จะพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐและอาจพิจารณาไปถึงการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย ดังนั้น ในการฟ้องคดีความผิดทางพินัยจึงต้องดำเนินการฟ้องไปยังศาลยุติธรรม ซึ่งมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนัญพิเศษเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามหลักการข้างต้นไว้แล้ว

คำถามที่ ๒ เมื่อฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแล้ว ศาลมีอำนาจพิจารณาทบทวนคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มากน้อยเพียงใด

ศาลสามารถพิจารณาทบทวนได้ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ ดังนั้น ศาลจึงสามารถพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ ตั้งแต่พบการกระทำความผิดจนมีคำสั่งปรับเป็นพินัยว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ รวมทั้งการมีคำสั่งปรับเป็นพินัยนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

คำถามที่ ๓ กระบวนการพิจารณาคดีความผิดทางพินัยในชั้นศาลมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่ผู้ถูกปรับเป็นพินัยคัดค้านหรือไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ของรัฐจะส่งเรื่องและสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล โดยกระบวนพิจารณาคดีความผิดทางพินัยในชั้นศาลสามารถดำเนินการผ่านทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ได้ ไม่ว่าจะเป็นการยื่นคำคู่ความและเอกสารทางคดี การติดตามผลคำสั่งศาล และการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีหนังสือแจ้งคำพิพากษาหรือคำสั่งแทนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง รวมทั้งการนั่งพิจารณาคดีอาจใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีความผิดทางพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินคดีความผิดทางพินัย

๑๑ การบังคับชำระค่าปรับ

(มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๓๒)

คำถามที่ ๑ เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้ว บุคคลใดมีหน้าที่สืบทรัพย์ นำยึด หรืออายัด

ภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้ว ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้นำมาตรา ๒๙/๑ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การบังคับคดีตามคำสั่งศาลด้วยโดยอนุโลม ดังนั้น เจ้าพนักงานศาลที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลและพนักงานอัยการจะเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการบังคับคดี และทำหน้าที่ตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ต้องคำพิพากษา และเมื่อพบทรัพย์สิน เจ้าพนักงานศาลหรือพนักงานอัยการจะแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเข้าไปดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินออกขายทอดตลาด

๑๒ การยุติคดีพินัย

(มาตรา ๓๓)

คำถามที่ ๑ ในกรณีที่ความผิดทางพินัยยุติลงเมื่อผู้กระทำผิดความผิดทางพินัยตาย ค่าปรับเป็นพินัยจะผูกพันกองมรดกของผู้กระทำความผิดเป็นพินัยหรือไม่ และหากมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วและอยู่ระหว่างการบังคับคดี แต่ผู้กระทำผิดความผิดทางพินัยตาย จะสามารถบังคับคดีต่อไปได้หรือไม่ เพียงใด

ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้ความผิดทางพินัยยุติลง เมื่อมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งรวมถึงโดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย ดังนั้น เมื่อผู้กระทำความผิดตาย ความผิดทางพินัยเป็นอันระงับไป ไม่ว่าจะมีคำพิพากษาแล้วหรือไม่ก็ตาม และแม้ผลของการกระทำความผิดซึ่งเป็นโทษปรับเป็นพินัยจะมีลักษณะเป็นจำนวนเงินค่าปรับที่ต้องชำระ แต่ก็ไม่ผูกพันกองมรดก หากผู้กระทำความผิดทางพินัยตายลงในระหว่างการบังคับคดี การบังคับคดีดังกล่าวก็จะระงับไปด้วย

๑๓ การบันทึกประวัติ

(มาตรา ๓๔)

คำถามที่ ๑ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่า เมื่อมีการลงโทษผู้กระทำความผิด ให้ประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดนั้นได้ เช่นนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการประกาศหรือโฆษณาความผิดนั้นได้หรือไม่

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรมเท่านั้น ประกอบกับข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มิใช่การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งจำต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป เช่น กรณีมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศหรือโฆษณาบริษัท ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัย ผู้ใดที่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยระบุรายละเอียดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม รวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ จึงเห็นว่า มาตราดังกล่าวมีความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ดังนั้น การดำเนินการตามมาตรา ๑๑๗/๒ ดังกล่าว จึงไม่ขัดกับมาตรา ๓๔

คำถามที่ ๒ หลักการเกี่ยวกับข้อห้ามการบันทึกประวัติตามมาตรา ๓๔ มีขอบเขตเพียงใด หน่วยงานจะสามารถบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ในการอื่นนอกจากการกำหนดค่าปรับในกรณีกระทำความผิดซ้ำ เช่น การพิจารณาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่ เพียงใด

มาตรา ๓๔ บัญญัติเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดที่มิใช่การกระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรงต้องมีประวัติอาชญากรรมติดตัว แต่เนื่องจากการบันทึกการกระทำความผิดสามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดซ้ำตามมาตรา ๙ (๒) อีกทั้งมาตรา ๑๓ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี ดังนั้น การบันทึกไว้ในประวัติการกระทำความผิดของแต่ละหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการใช้ประกอบการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงาน จึงไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๓๔ ส่วนการบันทึกไว้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มิใช่การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เช่น หากมีกฎหมายบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตว่าต้องไม่เคยกระทำความผิดทางพินัยมาก่อน กรณีนี้สามารถบันทึกประวัติการกระทำความผิดทางพินัยเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตได้ รวมถึงกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการไว้ว่าต้องไม่เคยเป็นผู้กระทำความผิดทางพินัยตามที่กำหนดมาก่อน เช่นนี้ย่อมสามารถบันทึกประวัติการกระทำความผิดทางพินัยไว้ได้

๑๔ การชำระค่าปรับ (มาตรา ๓๕)

คำถามที่ ๑ การชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๓๕ หมายความว่าอย่างไร

การชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๓๕ หมายถึง การชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ชำระตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งให้ผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ณ สถานที่หรือโดยวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผ่านช่องทางที่กำหนด คือ (๑) ธนาคาร (๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด (๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM) (๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (๕) โมไบล์แบงกิง (Mobile Banking) (๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking) และ (๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามช่องทางดังกล่าว โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง และหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้

คำถามที่ ๒ การกำหนดให้ไปชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านทางธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินถือเป็นการชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างไร

เนื่องจากปัจจุบันประชาชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุยังคงไม่สามารถใช้การชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง จึงมีการเดินทางไปยังธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินเพื่อดำเนินการทำธุรกรรมกับหน่วยงานดังกล่าว โดยเป็นผู้ดำเนินการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้แทน การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านทางธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงินจึงถือเป็นการชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย การกำหนดให้การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านทางธนาคารหรือหน่วยบริการรับชำระเงิน จึงเป็นประโยชน์แก่บุคคลดังกล่าวในการเข้าถึงและสามารถชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสถานที่ดังกล่าวได้ง่ายและสะดวกกว่าการต้องเดินทางไปชำระค่าปรับเป็นพินัยยังหน่วยงานผู้ปรับ หรือชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์โมไบล์แบงกิง (Mobile Banking) หรืออินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)

คำถามที่ ๓ การชำระค่าปรับทางอิเล็กทรอนิกส์จะถือกำหนดวัน เวลาในการชำระค่าปรับตามเวลาทำการของราชการหรือภายในเวลาก่อน ๒๔.๐๐ น. ของวันที่กำหนด

ในการชำระค่าปรับเป็นพินัยสามารถชำระผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยประชาชนสามารถทำรายการเมื่อใดก็ได้ ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดเพียงวันที่ต้องชำระค่าปรับผู้กระทำผิดทางพินัยสามารถชำระได้ไม่เกินวันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนด กล่าวคือ ไม่เกินเที่ยงคืนของวันดังกล่าว

คำถามที่ ๔ กรณีชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามช่องทางที่หน่วยงานของรัฐกำหนด หากมีค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น หน่วยงานของรัฐจะหักจากค่าปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

หน่วยงานของรัฐไม่สามารถหักค่าธรรมเนียมจากค่าปรับเป็นพินัยได้ตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับมาตรา ๓๖ ที่กำหนดให้ค่าปรับเป็นพินัยนั้นต้องส่งเข้าคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย ๑๐๐ บาท หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องนำส่งเข้าคลังจำนวน ๑๐๐ บาท สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องตั้งงบประมาณหรือขอความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

๑๕ การออกอนุบัญญัติ

(มาตรา ๓๗)

คำถามที่ ๑ กรณีตามมาตรา ๓๗ ผู้รักษาการตามกฎหมายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องทำอะไรบ้าง

ผู้รักษาการตามกฎหมายต้องประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๓๗ ให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ส่วนหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานคำสั่งปรับตามระยะเวลาที่กำหนดและรวบรวมประกาศการดำเนินการปรับเป็นพินัยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานทุกปีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓

(๒) ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐานและการชี้แจงข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดตามบัญชีท้ายเป็นความผิดทางพินัยแล้ว เช่น อาจประกาศกำหนดเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนเป็นอย่างอื่นเพื่อไม่ให้มีอำนาจทั่วราชอาณาจักรก็ได้ตามข้อ ๕ (๑) แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริงฯ หรือการประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย หรือการแต่งตั้งองค์คณะซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยโดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อดังกล่าว ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ

(๓) มีอำนาจทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕

คำถามที่ ๒ หากผู้รักษาการตามกฎหมายไม่สามารถประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๓๗ ให้แล้วเสร็จได้ภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖) จะมีผลอย่างไร

มาตรา ๓๗ เป็นบทเร่งรัดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด แต่หากยังไม่มีการประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อพ้นกำหนด ๓๖๕ วัน นับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ตามมาตรา ๓๙ จะส่งผลให้หน่วยงานของรัฐซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยไม่สามารถบังคับการตามกฎหมายที่ได้มีการเปลี่ยนโทษความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวให้เป็นความผิดทางพินัยและมีโทษปรับเป็นพินัยได้ เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย

๑๖ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย (มาตรา ๓๘)

คำถามที่ ๑ คณะกรรมการตามมาตรา ๓๘ คือใคร มีหน้าที่และอำนาจอย่างไร

คณะกรรมการตามมาตรา ๓๘ เป็นคณะกรรมการที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๘/๒๕๖๕ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เรียกว่า “คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย” มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนด เช่น พัฒนาวิธีปฏิบัติงานในการปรับเป็นพินัยให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ในการนี้ คณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงเป็นเสมือนที่ปรึกษาให้แก่หน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายที่บัญญัติความผิดทางพินัยตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑๗ ข้อยกเว้นการเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๑)

คำถามที่ ๑ กรณีเป็นโทษปรับสถานเดียวสำหรับนิติบุคคล ถือว่าไม่เปลี่ยนเป็นโทษปรับเป็นพินัยใช่หรือไม่

ถ้าเป็นโทษปรับสถานเดียวสำหรับนิติบุคคลโดยไม่มีโทษสำหรับบุคคลธรรมดา ถือเป็นโทษปรับสถานเดียวที่จะถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ แต่ถ้าการกระทำอย่างเดียวกันหากเป็นบุคคลธรรมดาต้องระวางโทษจำคุก แต่นิติบุคคลกระทำความผิดต้องระวางโทษปรับสถานเดียว กรณีเช่นนี้จะไม่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ซึ่งเป็นข้อยกเว้นตามมาตรา ๔๑

๑๘ การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๓)

คำถามที่ ๑ พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ มีโทษปรับทางปกครอง ซึ่งจะถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามบัญชี ๓ โดยมาตรา ๖๑ กำหนดว่า หลักเกณฑ์และวิธีการเปรียบเทียบปรับ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมเจ้าท่ากำหนด ซึ่งปัจจุบันนี้กรมเจ้าท่าได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑ ดังนั้น จะต้องมีการนำเสนอรัฐมนตรีเพื่อประกาศกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยอีกหรือไม่ อย่างไร

เมื่อมาตรา ๔๓ กำหนดให้เปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓ เป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมาย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับทางปกครองที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ดังนั้น หากระเบียบของกรมเจ้าท่ากำหนดหลักเกณฑ์สอดคล้องกับมาตรา ๙ หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๘ ก็สามารถเสนอรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นระเบียบตามมาตรา ๙ ต่อไปได้

๑๙ การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๕)

คำถามที่ ๑ ทำอย่างไรกับความผิดที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ความผิดอาญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่มีการเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย หากอยู่ในชั้นการเปรียบเทียบให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบดำเนินการปรับเป็นพินัย หากอยู่ในชั้นของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการให้ส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เพื่อดำเนินการต่อไป และหากอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ให้ศาลพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๕

คำถามที่ ๒ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ แล้ว **โดยไม่ได้อยู่ระหว่างการดำเนินการ**ของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับแต่ขณะนี้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายและปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับสามารถดำเนินการปรับทางพินัยได้ต่อไปเลยหรือไม่

ในการปรับเป็นพินัย รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายต้องประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายของตนขึ้นโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๔ ทั้งนี้ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายเดิมเป็นการเปรียบเทียบความผิดตามโทษทางอาญา ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการสั่งปรับเป็นพินัยตามกฎหมายนี้ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายเดิมจึงไม่มีอำนาจปรับเป็นพินัย

คำถามที่ ๓ กรณีมีกฎหมายกำหนดผู้มีอำนาจทำการเปรียบเทียบตามกฎหมายไว้แล้ว รวมทั้งมีการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไปเป็นผู้กระทำแทนได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้หรือไม่

เมื่อมีการเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยแล้ว คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งรับมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับไม่สามารถดำเนินการปรับทางพินัยได้ กรณีนี้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจึงต้องประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ และข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ซึ่งกำหนดว่าในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และเมื่อกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของผู้มีอำนาจออกคำสั่งปรับเป็นพินัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นอำนาจเฉพาะตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดจึงไม่อาจมอบอำนาจต่อไปได้

๒๐ การเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย (มาตรา ๔๗)

คำถามที่๑ จะทำอย่างไรกับบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดเดิมที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแล้ว

เมื่อความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแล้ว จะไม่มีการบันทึกประวัติอาชญากรรม เนื่องจากความผิดทางพินัยมิใช่ความผิดอาญา การกระทำความผิดทางพินัยจึงไม่มีการบันทึกประวัติอาชญากรรมที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องเสียประวัติและกระทบต่อหน้าที่การงานของผู้นั้น นอกจากนี้ ในกรณีที่ก่อนหน้านี้ได้มีการกระทำความผิดอาญาและมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมไว้เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มีผลใช้บังคับ ประวัติการเป็นอาชญากรจึงสิ้นผลไปและจะนำไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่บุคคลนั้นไม่ได้ อีกทั้งหน่วยงานของรัฐที่บันทึกประวัติอาชกรรมในความผิดที่ถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยมีหน้าที่ต้องลบประวัติอาชญากรรมดังกล่าวออกให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

คดีเปลี่ยน
ประวัติเปลี่ยน
ภายใน 365 วัน

๒๑ บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

คำถามที่ ๑ มีหลักการอย่างไรในการแบ่งกลุ่มกฎหมายเพื่อจัดทำบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

หลักการการเปลี่ยนโทษอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นปรับเป็นพินัย ได้แบ่งออกเป็นบัญชีต่าง ๆ คือ ในบัญชี ๑ เป็นกฎหมายที่ให้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๙ ส่วนบัญชี ๒ เป็นกฎหมายที่หน่วยงานยังไม่พร้อมให้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย เนื่องจากมีข้อกังวลว่าการบังคับใช้กฎหมายจะไม่มีประสิทธิภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือมีหลักเกณฑ์พิเศษอื่น ๆ ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ซึ่งการเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเป็นการเฉพาะจึงได้กำหนดให้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายมีความพร้อม และบัญชี ๓ จะเป็นการเปลี่ยนโทษปรับทางปกครองเป็นปรับเป็นพินัย ตามมาตรา ๔๓

คำถามที่ ๒ ความผิดทางอาญาตามบัญชีท้ายต่าง ๆ ที่จะถูกเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยมีหลักเกณฑ์และการนับระยะเวลาอย่างไรบ้าง

(๑) ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย

(๒) ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยเมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกา

(๓) ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามข้อบัญญัติท้องถิ่น จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาในข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย

(๔) ความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองตามกฎหมายในบัญชี ๓ จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยให้ถือว่าอัตราโทษปรับทางปกครองในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยและให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับทางปกครองตามกฎหมายดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ

คำถามที่ ๓ กฎหมายที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายอื่น ๆ ที่อยู่นอกบัญชีทั้งสาม จะถูกเปลี่ยนเป็นค่าปรับทางพินัยเมื่อใด

หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ หากเห็นว่าไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรง สามารถดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่รับผิดชอบเพื่อเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแทนความผิดทางอาญาต่อไปได้

คำถามที่ ๔ กรณีกฎหมายที่ไม่ได้ระบุอยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติแม้มีโทษปรับทางปกครองก็ไม่เข้าตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับพินัยใช่หรือไม่

ใช่ เนื่องจากในบัญชี ๓ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนเปลี่ยนโทษปรับทางปกครองเป็นความผิดทางพินัยเฉพาะกฎหมายสามฉบับ ดังนั้น หากหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายที่มีโทษปรับทางปกครองประสงค์จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยจะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อเปลี่ยนความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองเป็นความผิดทางพินัยต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายกระบวนการยุติธรรม

Better Regulation
for Better Life

www.krisdika.go.th
www.ocs.go.th
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
krisdika connect